

TÌM HIỂU MỸ QUỐC

Phan đình Tăng

Đến tuổi sau "*Thất thập cổ lai hy*" đôi khi ngồi lại nhìn lại cuộc đời từ nhỏ đến nay tôi đã sống lâu nhất trong 3 quốc gia: Việt nam, Pháp và Mỹ.

Nói về đất đai, khí hậu và con người thì khó nói cho chính xác, tôi thường hay nhìn vào khía cạnh đời sống kinh tế dựa trên các con số thống kê. Theo số thống kê 2008:

Quốc Gia	Dân số (triệu)	Sản Xuất Quốc Gia (tỷ \$US)	Sản Xuất Mỗi Người (\$US)
Việt Nam	86	221	2,600
Pháp	64	2,000	33,200
Mỹ	303	14,000	45,800
Trung Quốc	1,330	7,000	5,300

Việt Nam quê hương là nơi đẹp hơn cả "tử cái mái nhà, cái thềm nhà, cho đến lá cây ngọn cỏ cái gì cũng làm cho lòng tôi lưu luyến vô cùng". Sinh ra ở làng Phú Lương Chợ Cầu:

*Không đi thì thăm thì sâu,
mà đi thì nhớ Chợ Cầu Phú Lương
Không đi thì thăm thì thương
mà đi thì nhớ Phú Lương Chợ Cầu*

Lớn lên đi học ở Huế:

*"Núi Ngự Bình trước tròn sau méo
Sông An Cựu nắng đục mưa trong"
"Cầu Trường Tiền sáu vòm mười hai nhịp
em qua không kịp khổ lắm anh ơi"
"Ai về cầu ngói Thanh Toàn
cho em về với một đoàn cho vui
Ai về cầu ngói Gia Lê
cho em về với thăm quê bên chồng".*

Lớn lên làm nghề Trường Tiền (lục lộ, cầu cống, công chánh) ở Sài Gòn tôi đã góp công sức làm đường sá trong chương trình 10 năm canh tân đường sá Sài Gòn, Xa Lộ Vòng Đai, Quốc Lộ 15 đi Vũng Tàu, Quốc Lộ số 4 đi Hậu Giang. Sau 1975 các đường bị đổi tên: *Nam Kỳ Khởi Nghĩa tiêu Công Lý, Đồng Khởi vùng lên mất Tự Do.*

Qua Pháp tôi đi học và làm việc ở Paris, "*J'ai deux amours: mon pays et Paris*". Paris đẹp đẽ, tôi thường đi chơi bách bộ theo dòng sông Seine, đi dạo phố, dùng tàu ngầm Metro và xe buýt rất tiện. Lại có hôm đi thăm Bois de Boulogne, chợ trời Clignancourt. Có hôm đi xe lửa ra ngoại ô thăm bà con Nước Pháp và người Pháp đã để lại cho tôi nhiều kỷ niệm vui.

Lúc tôi ở ký túc xá trung học Henry IV, có hôm Giáo Sư toán kêu tôi lên bảng giải bài toán. Tôi đang nói thì Giáo Sư chặn lại và nói "*sinus carré*" chứ không nói "*sinus au carré*". Anh bạn Pháp ngồi bên tôi đứng dậy nói: "Tiếng Pháp không phải tiếng mẹ đẻ nó đâu mà thầy làm khó nó!". Giáo Sư nói: "Tôi chỉ cho anh ta nói tiếng Pháp cho đúng chứ đâu phải làm khó anh!".

Lúc vào học trường Cầu Cống tôi được anh bạn cho vào đánh Volley Ball cho trường. Mỗi năm anh đưa cho tôi một cái vé đi trượt tuyết không mất tiền. Một ông bạn khác thì nghĩ hè mời tôi về tắm biển ở nhà nghỉ mát của Ba Mẹ anh trên bờ biển Normandie.

Khi tôi xin Ông Giám Đốc Bureau VÉRITAS ở Paris cho tôi thôi việc để về Việt Nam, thì Ông tỏ ra mến tiếc muốn tôi để ông ấy giúp xin vào quốc tịch Pháp, rồi ông sẽ bổ nhiệm tôi về Việt Nam hay Nhật Bản. Nhưng tôi đã cam kết với Chính Phủ VN khi được cấp học bổng Bảo Đại, là sau khi tốt nghiệp phải về làm việc với chính phủ ít nhất là 10 năm! Khi về làm việc cho Bộ Công Chánh và Giao Thông rồi, mà Ông vẫn cho người Chủ Sự chi

nhánh Sài Gòn, đến yêu cầu tôi làm kỹ sư kiểm soát xây cất ngân hàng Banque de Paris ở đường Hàm Nghi. Tôi cũng gặp may, có Ông Bộ Trưởng Trần lê Quang rất tốt cho phép tôi làm việc đó, lại còn thêm điều kiện là phải làm ngoài giờ làm việc ở Kiều Lộ để đỡ trách nhiệm cho tôi, vì ngoài Ông với tôi thì ai mà biết được?

Làm xong trả tiền rồi, Ông Giám Đốc lại còn bảo tôi giúp Ông mỗi cuối tuần lên Nam Vang kiểm soát xây cất sân vận động. Rất tiếc là Chính Phủ VN không cho tôi đi Cao Miên. Khi định cư ở Mỹ thì đời sống có thay đổi, nhưng tôi đã quen vì đã được qua Mỹ nghiên cứu 2 lần: ba tháng trong năm 1961 và một tháng trong năm 1966. Năm 1961 tôi thấy nạn kỳ thị chủng tộc vẫn còn. Lên xe buýt thì dân da màu vào ngồi phía sau, đến nhà ga, một bên thì không có bảng, một bên thì có bảng lớn "color people". Bây giờ thì chấm dứt nạn kỳ thị. Khi tôi vào làm việc cho thị xã Ngọc Lân, năm 1980 thì Thị Trưởng là Ernest Morial là Thị Trưởng da màu đầu tiên. Cho đến nay thì chúng ta lại có Tổng Thống da màu!

Vậy cho nên khi tôi nghe cựu Ngoại Trưởng Rice nói về chính sách bang giao của Mỹ: "*Một quốc gia như Mỹ không thể có bạn hay thù vĩnh viễn, mà chỉ có quyền lợi của dân và nước là vĩnh viễn!*" Tôi rất phục vì đã nói ra cho tôi hiểu là nước Mỹ vì quyền lợi mà có thể trở mặt như là bỏ Việt Nam vào tay Cộng Sản năm 1975. Còn người Mỹ đa số vẫn rất tốt. Khi tôi qua trại tỵ nạn ở Thái Lan các người Mỹ làm việc với tôi tại Việt Nam như Ông Leroy Purifoy, Captain Paul đều viết giấy bảo lãnh cho tôi qua định cư ở Mỹ. Đại tá Paul lại nhắc tôi là trong một buổi họp ở rạp Rex ở Sài Gòn, Công Binh Mỹ có cấp cho tôi cái bằng Kỹ Sư Công Binh, đó là bằng thiệt, tôi có thể dùng để xin việc giống như bằng PE Vào làm việc cho Thị Xã New Orleans tôi cũng gặp được nhiều người tốt. Năm 1998 tôi đủ 70 tuổi. Theo luật của Thị Xã là sau 70 tuổi mỗi năm Giám Đốc Công Chánh có yêu cầu ở lại làm việc mới được không thì bắt buộc phải về hưu. Cho đến

2005 sau vụ Bão Katrina tàn phá New Orleans tôi mới được về hưu.

Hiện nay ta đang bàn tán nhiều về tái lập ngoại giao với Cuba sau hơn 50 năm. Mỹ đã đi với Nga và Tàu để đánh Đức và Nhật trong thế chiến II. Sau đó khi Nhật đầu hàng, Đức và Bá Linh được chia đôi thì Mỹ lại theo Nhật và Tây Đức để chống với Liên Xô. Sau khi Liên Xô sụp tiệm thì Mỹ có vẻ muốn dùng Việt Nam, Bắc Hàn và Đài Loan để hạn chế bành trướng của Trung Quốc. Hồi học Trung Học, tôi thấy Thái Lan vẫn độc lập trong lúc các nước chung quanh đều bị ngoại quốc xâm chiếm: Ấn Độ, Miến Điện bị Anh đô hộ, Cao Miên, Lào thì bị Pháp đô hộ. Một anh bạn nói: "Nước Xiêm La như con chuột khôn lanh đứng giữa 2 con voi khổng lồ mới yên, 2 anh khổng lồ không dám lầy chân, ngà hay vòi mà bắt chú chuột con vì có thể đụng anh khổng lồ kia sinh ra chuyện lớn, thành ra chú chuột nhờ vị trí đó mà yên thân! Việt Nam thì ở gần anh khổng lồ Trung Quốc nên tình trạng luôn luôn bị đe dọa. Lúc đánh Pháp năm 1945 cũng nhờ anh khổng lồ này giúp mới thắng được trận Điện Biên Phủ".

Sau này, khi Mỹ vào miền Nam, Bắc Việt bị anh khổng lồ Mỹ đánh phải dùng thế "*kiềng ba chân*" theo Liên Xô. Liên Xô viện trợ cho dụng cụ tối tân như xe tăng, hỏa tiễn SAM 6 mới bắn hạ được B52 của Mỹ. Khi Liên Xô bị tan rã VN chỉ có một đường là theo chàng khổng lồ Uncle SAM để cân bằng nỗi chú khổng lồ Made in China. Xem đài Truyền hình Việt Nam tôi thấy nói nhiều về việc Trung Quốc chiếm Trường Sa và Hoàng Sa. Sau này lại nói đến việc Trung Quốc khai thác Bauxite ở Cao Nguyên.

Anh VN đâu dám nói gì chỉ mong người Mỹ gốc Việt la lớn để Mỹ lên tiếng. Khi nghe Mỹ lên tiếng về việc không có quốc gia nào có quyền làm chủ bờ biển quốc tế thì Việt Cộng mới lên tiếng! Đúng là: "*Không có bạn hay thù vĩnh viễn mà chỉ có quyền lợi là vĩnh viễn!*" Làm việc ở Mỹ cũng vậy, phải nghiên cứu cho kỹ đâu là quyền lợi của cấp chỉ huy mình mà làm cho đúng thì mọi sự hạnh thông.